

Snadnější život správců

JAROSLAV FIKKER

Ikdyž jsou počítačové sítě vybudované na platformě Windows stále populárnější, nenabízejí operační systémy Microsoftu svým administrátorům příliš mnoho nástrojů pro správu těchto sítí. S příchodem posledních verzí operačních systémů Microsoftu se sice situace v této oblasti poněkud zlepšila, ale stále se nedá srovnávat s možnostmi např. linuxových systémů. Naštěstí existuje celá řada firem, které síťovým administrátorům nabízejí nejrůznější nástroje usnadňující správu a údržbu počítačových sítí na platformě Windows. Mezi ně patří i společnost Tools4Ever, s jejímiž produkty bych vás chtěl nyní seznámit.

TOOLS4EVER

je holandská firma, specializující se na oblast aplikací pro rozšíření možností síťové správy systémů Windows NT/2000/XP/.NET. Středem pozornosti jsou zejména tři základní oblasti administrace sítí – monitorování a informování o stavu sítě, správa uživatelských účtů a správa diskového prostoru. Portfolio produktů dále doplňuje několik utilit, jejichž úkolem je další usnadnění života správců počítačových sítí.

Aplikace Tools4Ever

- ☺ instalace nevyžaduje restart
- ☺ snadné ovládání
- ☺ nabídka funkcí
- ☹ některé funkce jsou standardní součástí Windows 2000

Doporučená cena:

MonitorMagic 5.0 – 599 eur (licence na 1 server)

SpaceGuard 4.2 – 599 eur (licence na 1 server)

UserManagement Suite 5.4 – 949 eur za každý modul (licence pro 1–500 uživatelů)

AdminMagic 1.0 – 99 eur (licence pro 1 administrátora), 499 eur (site licence)

MigrateMagic 1.2 – 249 eur (licence pro 1–100 uživatelů)

Policy Template Editor 2.0.2 – 299 eur

RealLastLogon 1.1 – 299 eur

FREEping 2.0 – zdarma

K recenzii poskytl firma:

Internet Club, s. r. o.

výhradní distributor pro ČR

<http://tools4ever.iclub.cz>

NÁSTROJE TOOLS4EVER

MONITOROVÁNÍ SÍTÍ

Jednotné centralizované monitorování výkonosti a dostupnosti hardwaru, operačních systémů a aplikací nabízí program **MonitorMagic**. Funkčnost aplikace zajišťují dvě spolupracující komponenty – systémová služba MonitorMagic sleduje síťové objekty, jako jsou např. disky, výkonové parametry nebo vybrané události, zatímco klientská aplikace zajišťuje zpracování a zobrazování výsledků monitorování. Služba MonitorMagic je schopna monitorovat jak lokální, tak i vzdálené objekty. Proto je možné při nasazení tohoto systému postupovat podle třech scénářů. V prvním případě běží služba pouze na jednom počítači a všechny ostatní stroje jsou monitorovány na dálku. Nevýhodou tohoto řešení je zvýšený síťový provoz a přerušování monitorování v případě poruchy sítě. Druhou možností je instalace služby na všechny monitorované počítače. Proti tomuto postupu hovoří zejména zdoluhavější instalace a konfigurace. V řadě případů bude tedy nejvýhodnější poslední varianta, která je kombinací dvou předchozích.

Vlastní instalace klienta MonitorMagic je velmi jednoduchá a rychlá – stačí se na libovolný počítač v síti vybavený operačním systémem Windows NT/2000/XP (nezáleží na tom, zda se jedná o server nebo klientskou stanicí) přihlásit jako administrátor, spustit instalační balíček a zodpovědět několik jednoduchých dotazů. Ihned po skončení instalace (tedy bez nutnosti restartovat počítač) lze MonitorMagic spustit.

Pokud tak učiníte, objeví se na obrazovce průvodce, který vám v několika krocích pomůže se základním nastavením celého monitorovacího systému. – provede instalaci služby MonitorMagic na vybraný počítač ve vaší síti a aplikuje ukázkovou monitorovací politiku. Není to nic světoborného, ale pro základní představu o fungování aplikace to stačí. Samozřejmě vám však nic nebrání provést všechna nastavení ručně bez pomoci průvodce.

Jakmile vhodně rozmístíte monitorovací služby ve vaší síti, můžete začít shromažďovat požadované informace. Pro ovládání celého systému slouží klientská aplikace MonitorMagic s přehledným uživatelským rozhraním. Okno tohoto programu je rozděleno na dvě části. Vlevo naleznete tři záložky umožňující procházení sítě (Networks), práci s politikami (Policies) a s výstupními sestavami (Reports), v pravé čas-

ti se pak zobrazují vlastní data. K dispozici je také webové rozhraní, umožňující vzdálenou správu systému MonitorMagic z libovolného počítače vybaveného webovým prohlížečem.

Základními komponentami monitorovacího systému jsou tzv. monitory, které mají za úkol sledovat určité objekty v síti (např. disky či systémové služby). Každý monitor může obsahovat několik pravidel zajišťujících detekci vybraných událostí (např. pokles volné diskové kapacity pod určitou úroveň). U zvlášť důležitých událostí můžete systém nastavit tak, aby automaticky zareagoval odesláním e-mailu, restartováním služby, ukončením procesu atd. Na první pohled se tento postup může zdát poněkud zdoluhavý, ale správu lze výrazně zjednodušit vytvořením politik, což není nic jiného než sada nakonfigurovaných monitorů (včetně pravidel a alarmů), kterou lze opakovaně aplikovat na vybrané počítače v síti. Navíc je součástí instalace balíčků více než 20 předdefinovaných politik.

Většina správců se ale nespokojí pouze s informacemi o aktuálním stavu sítě. Důležité jsou také celkové trendy a analýzy chování síťového prostředí za delší časové období. Proto není divu, že MonitorMagic umí uchovávat nashromážděná data v databázi (podporovány jsou MS Jet Engine, MS Access, MS SQL Server a větší ODBC kompatibilních databází). Tímto způsobem lze mj. také archivovat záznamy jednotlivých protokolů o činnosti operačních systémů (Event Log). K vyhodnocení nasbíraných dat jsou k dispozici nástroje pro generování přehledných sestav a 2D i 3D grafů (včetně možnosti zobrazování dat v reálném čase).

SPRÁVA DISKOVÉHO PROSTORU

Prakticky všechny organizace, stejně jako domácí uživatelé, se potýkají s neustále rostoucími požadavky na kapacitu disků. A tak asi nikoho nepřekvapí, že jedním z důležitých úkolů správců systémů je zajistit efektivní využití diskového prostoru. Oblíbenou metodou je například nasazení diskových kvót, které brání nekontrolovanému zaplňování disků. Bohužel systémy Windows až do nástupu Windows 2000 diskové kvóty nepodporovaly, což vedlo ke vzniku programu **SpaceGuard**.

SpaceGuard je klient/serverová aplikace, umožňující nastavit diskové kvóty pro jednotlivé adresáře. Zde je zásadní rozdíl oproti kvótám ve Windows 2000, kde Microsoft použil



▲ Delegování pravomocí balíku UserManagementu

zcela jiný přístup – kvóty omezují velikost souborů patřících jednotlivým uživatelům, a nelze tedy omezit velikost jednotlivých adresářů. Proto se mohou systémy diskových kvót Windows 2000 a SpaceGuard vhodně doplňovat.

Stejně jako v případě MonitorMagicu, zajišťuje funkčnost SpaceGuardu systémová služba určená pro Windows NT/2000/XP. Ta je ovládána prostřednictvím klientského programu, který lze provozovat na Windows 9x/ME/NT/2000/XP. Instalace je velmi jednoduchá a její výhodou je také podpora vzdálené instalace služby SpaceGuard na vybrané servery bez nutnosti jejich restartu.

Klientská aplikace působí na první pohled poněkud strohým dojmem, ale brzy zjistíte, že je zde vše, co potřebujete, a nic vás při práci nerozptyluje. Pro aplikaci diskových kvót stačí vybrat příslušný adresář nebo adresáře (podporovány jsou souborové systémy NTFS, FAT a HPFS) a nastavit potřebné parametry – limity kapacity (pro upozornění a maximální), způsob upozornění uživatelů a administrátorů, a jak má být zjišťována změna využití kapacity (při každé změně nebo v pravidelných intervalech). Lze také nastavit automatické přidělení kvóty nově vytvořeným podadresářům.

Při překročení prvního ze zadaných limitů je uživateli a správci na základě konfigurace odesláno upozornění (SpaceGuard kromě systémových správ podporuje také zaslání mailů) a informace je zapsána do protokolu událostí. Po překročení maximální povolené hranice nelze do adresáře nahrát další data bez předešlého uvolnění diskového prostoru. Pro přehledné zobrazení využití diskové kapacity a nastavených kvót na jednotlivých serverech je určeno monitorovací okno klientské aplikace. Navíc lze uživatelům poskytnout jednoduchý nástroj pro kontrolu nastavení diskových kvót u adresářů, k nimž mají přístup.

V brzké době by měla být na trh uvedena nová verze pod názvem SpaceGuard SRM. Je

► Klient/serverová aplikace SpaceGuard umožňuje nastavit diskové kvóty pro jednotlivé adresáře. Nová verze SpaceGuard SRM usnadní analýzu obsazeného diskového prostoru grafickým zobrazením dat



jí součástí bude mj. modul, který správcům usnadní analýzu obsazeného diskového prostoru grafickým zobrazením dat rozdělených na základě dotazů (např. podle velikosti či typu souborů).

SPRÁVA UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ

dokáže u organizací s větším počtem zaměstnanců potrápít nejednoho správce. Život jim může usnadnit softwarový balíček **UserManagement Suite**. Ten se skládá ze třech modulů, které lze provozovat samostatně nebo všechny najednou. Stejně jako předchozí produkt, i tento vznikl jako reakce na nedostatky systému Windows NT. Novější Windows 2000 s Active Directory přinesly celou řadu novinek, takže se nyní některé funkce UserManagement Suite překrývají s Windows 2000.

UserManagement Professional je určen ke správě uživatelských účtů. Do jeho kompetencí patří zakládání, přesun a rušení uživatelských účtů včetně souvisejících zdrojů (např. domovských adresářů nebo schráněk Exchange). Při práci lze využít mj. automatický systém generování uživatelských jmen, seznamy lokalit a uživatelské šablony. Výhodou je, že se všechny potřebné operace odehrávají na několika obrazovkách v rámci jediné aplikace.

Hromadné operace s uživatelskými účty má na starosti **UserManagement Import**. Název modulu je poněkud zavádějící, protože ho lze využít nejen pro hromadné vytvoření nových účtů, ale také pro odstranění či aktualizaci uživatelských nastavení. Vstupní informace je třeba poskytnout ve formě textového souboru. V aplikaci se pak nastaví propojení mezi údaji v tomto souboru a položkami doménové databáze uživatelských účtů. V některých případech může být výhodné rozdělit činnosti při správě uživatelských účtů mezi několik správců – jeden se stará o zakládání nových účtů, další je k dispozici uživatelům pro změny parametrů a jiný zase ruší již neplatné účty. A právě tako-

vé rozdělení funkcí nabízí poslední modul, kterým je **UserManagement Delegation**.

DALŠÍ NÁSTROJE

Kromě výše uvedených „velkých“ aplikací lze v nabídce Tools4Ever nalézt i několik jednodušších nástrojů, které ale mohou být neméně užitečné. Pro vzdálené ovládání počítačů v síti je určen **AdminMagic**, přechod z Windows NT 4 na Windows 2000 usnadňuje **MigrateMagic** (lze ho použít společně s MS Active Directory Migration Tool), údaje o čase skutečně posledního přihlášení uživatele do sítě shromažďuje **RealLastLogon**, práci se systémovými politikami zjednodušuje **Policy Template Editor** a pro monitorování dostupnosti počítačů v síti lze využít služeb aplikace **FREEping**.

ZÁVĚREM

Společnost Tools4Ever nabízí řadu kvalitních nástrojů zaměřených na různé aspekty správy sítí na platformě Windows. Za vlajkovou loď považují produkt MonitorMagic, který správcům nabízí skvělé možnosti monitorování jim svěřeného síťového prostředí. Pokud vás zaujal produkt SpaceGuard, tak doporučuji vyčkat na novou verzi, jež přinese celou řadu vylepšení a měla by být dostupná již v době, kdy čtete tento článek. Sílu balíčku UserManagement Suite poněkud oslabil příchod Windows 2000 s Active Directory, a je tedy třeba dobře zvážit, zda se vám případná investice vyplatí. Zbývající programy jsou víceméně jednoduše nástroje, a je tedy na vás, jestli vás nabízené funkce zaujmou.

O popularitě produktů Tools4Ever svědčí mj. fakt, že je používá více než 2 000 firem, mezi něž patří takoví velcí jako jsou např. Boeing, Oracle nebo Siemens. Pokud ale dáváte přednost vlastnímu názoru, navštivte stránky www.tools4ever.com, kde naleznete testovací verze všech aplikací popísaných v tomto článku.